

**І. В. СЕРГЕТА, О. Ю. ПАНЧУК,
О. П. ЯВОРОВСЬКИЙ**

**ГІГІЄНІЧНА ДІАГНОСТИКА
ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ
ЗАКЛАДІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
(на прикладі стоматологічних спеціальностей)**

Вінниця
«ТВОРИ»
2020

*Рекомендовано до друку відповідно до рішення Вченої ради
Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова
(протокол № 9 від 26.06.2020 року)*

А в т о р и :

Сергета Ігор Володимирович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

Панчук Олександр Юхимович, доктор медичних наук, асистент кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

Яворовський Олександр Петрович, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України, завідувач кафедри гігієни та екології №2 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця

Р е ц е н з е н т и :

Коробчанський Володимир Олексійович, доктор медичних наук, професор, директор НДІ гігієни праці та професійних захворювань, професор кафедри гігієни та екології № 1 Харківського національного медичного університету

Мізіук Михайло Іванович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри гігієни та екології Івано-Франківського національного медичного університету

Сергета І. В., Панчук О. Ю., Яворовський О. П.

С 32 Гігієнічна діагностика професійної придатності студентів закладів медичної освіти (на прикладі стоматологічних спеціальностей) / І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, О. П. Яворовський ; За ред. О. П. Яворовського та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 348 с.

ISBN 978-617-7742-16-5

В монографії наведені теоретичні та методичні основи гігієнічної діагностики професійної придатності студентів закладів медичної освіти, науково-обґрунтовані методики професіографічної оцінки психофізіологічних функцій і особливостей особистості та комплексної бальної оцінки особливостей перебігу професійної адаптації і формування високої професійної придатності студентів, які здобувають стоматологічний фах, а також комплекс заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу процесів професійної адаптації і запобігання виникнення несприятливих змін у психофізіологічному стані організму майбутніх лікарів-стоматологів.

Для гігієністів, фізіологів, медичних психологів, сімейних лікарів, педіатрів, фахівців охорони здоров'я та освіти.

УДК 613.6:378.091.212]-047.37

© Сергета І. В., Панчук О. Ю.,
Яворовський О. П., 2020.

ISBN 978-617-7742-16-5

© ТОВ «ТВОРИ», 2020

З М І С Т

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ.....	5
ВСТУП.....	6
Розділ 1. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАХ, ЗА УМОВ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ДІАГНОСТИКИ, ЛПКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ.....	15
1.1. Сучасна система формування професійної придатності та гігієнічні проблеми оптимізації профорієнтаційної діяльності у закладах вищої медичної освіти в ході підготовки лікарів стоматологічного профілю.....	15
1.2 Особливості організації трудового процесу в умовах використання новітніх технологій та проблеми формування здоров'я і професійної придатності лікарів-стоматологів.....	24
1.3. Гігієнічна діагностика професійної придатності студентської молоді, що здобуває певний фах: проблеми, пошуки, перспективи.....	35
Розділ 2. ПРОФЕСІОГРАФІЧНА ОЦІНКА ТРУДОВОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПСИХОФІЗІОГРАМ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОСНОВНИМИ СТОМАТОЛОГІЧНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ.....	42
Розділ 3. ПРОФЕСІОГРАФІЧНА ОЦІНКА ТРУДОВОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПСИХОГРАМ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОСНОВНИМИ СТОМАТОЛОГІЧНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ.....	86
Розділ 4. ГІГІЄНІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІОГРАФІЧНОЇ ОЦІНКИ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ І ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ТА НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ КОМПЛЕКСНОЇ БАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕБІГУ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ І ФОРМУВАННЯ ВИСОКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАХ У ЗАКЛАДАХ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	129
Розділ 5. ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА УМОВ ПЕРЕБУВАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ ДОБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, РІВНЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩОЇ НАВЧАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА СТАНУ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ, ЯКІ ЗАСВОЮЮТЬ ОСНОВНІ СТОМАТОЛОГІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ.....	146
5.1. Санітарно-гігієнічна оцінка умов перебування студентської молоді у закладі вищої медичної освіти і умов здійснення позанавчальної діяльності та гігієнічна оцінка основних режимних елементів повсякденної діяльності дівчат і юнаків, які здобувають стоматологічний фах.....	146

5.2. Гігієнічна оцінка особливостей професійно-значущої навчальної адаптації та стану здоров'я студентів, які здобувають стоматологічний фах.....	162
Розділ 6. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ПРОВІДНИХ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	171
Розділ 7. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ПРОВІДНИХ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	185
7.1. Показники темпераменту і тривожності студентів та особливості їх змін в динаміці навчання на стоматологічному факультеті закладу вищої медичної освіти.....	189
7.2. Властивості характеру студентської молоді, яка здобуває стоматологічний фах впродовж часу перебування у закладі медичної освіти.....	198
7.3. Рівень суб'єктивного контролю сучасних студентів-стоматологів та закономірності їх зрушень в динаміці навчання.....	211
7.4. Показники психічних станів студентської молоді та особливості їх змін в динаміці навчання на стоматологічному факультеті закладу вищої медичної освіти.....	217
7.5. Емпатичні здібності, особливості емоційного вигорання, механізми психологічного захисту і біоритмологічні особливості особистості студентської молоді, яка здобуває стоматологічний фах у закладі медичної освіти.....	221
Розділ 8. ФІЗІОЛОГО-ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА СТУПЕНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ, ПСИХОГІГІЄНІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ПЕРЕБІГУ ПРОЦЕСІВ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ І ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЯ НЕСПРИЯТЛИВИХ ЗМІН У ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОМУ СТАНІ ОРГАНІЗМУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА ЕТАПІ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	244
Розділ 9. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ГІГІЄНІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАХ НА ЕТАПІ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	277
ЛІТЕРАТУРА.....	296